

Leef

Lieke Benders maakte tóch werk van haar hobby

LEEF // 2-4

Lieke Benders. FOTO BAS QUAADEWEG

Woensdaginterview Lieke Benders**Lieke Benders**

Om de week spreken we een bekende uit de Limburgse of landelijke cultuurwereld. Een interview aan de hand van twintig Nederlandse en Limburgse songteksten. De mooiste antwoorden halen het verhaal. Deze keer: theatermaker Lieke Benders (42). Benders groeide op in Sittard, studeerde een jaar in Cambridge en ging daarna naar de Toneelacademie Maastricht. Na het behalen van haar diploma richtte ze in Maastricht theatergezelschap Hoge Fronten op. Sinds een paar maanden is ze ook artistiek leider van festival Cultura Nova in Heerlen. Ze combineert die functie met die van directeur van Hoge Fronten. Lieke Benders woont met haar partner en hun twee kinderen (6 en 3) in Heerlen.

Lieke Benders:
„Ik ben heel
bewust hier
gebleven en niet
naar de Randstad
vertrokken.“ FOTO
BAS QUAEDEVLIEG

DOOR ROB COBBEN

Ze is directeur van theatergezelschap Hoge Fronten en sinds kort ook artistiek leider van festival Cultura Nova. Die twee functies combineert Lieke Benders met het moederschap. Een druk leven dus en dat is nog zwak uitgedrukt. Maar als je mag doen wat je het liefste doet, dan kun je heel veel aan, zegt ze. „En krijg je daar enorm veel energie van.”

Toneelschool zei tegen Lieke Benders: ‘Zoek andere hobby’

Papa, ik lijk steeds meer op jou

(Stef Bos - Papa)

„Ik ben een mix, heb zowel eigenschappen van mijn vader als mijn moeder. Fysiek lijk ik het meest op haar. Maar het bedachtzame, dat heb ik van hem. Ik denk eerst na voor ik iets ga zeggen. Ik ben opgegroeid in de wijk de Baandert in Sittard en kijk met veel genoegen terug op mijn jeugd. Ik kom uit een warm nest, met twee oudere broers die altijd heel beschermend waren. De liefde voor cultuur heb ik van mijn ouders meegekregen. Ze namen ons vaak mee naar museum en theater. De creativiteit heb ik, denk ik, meer van mijn oma uit Venlo. Ze had acht kinderen. Als die in bed lagen, dan las ze poëzie. En toen ze de deur uit waren, is ze gaan schilderen. Ze speelde ook toneel, heeft nog op het podium gestaan met de vader van Huub Stapel. Ze was eigenlijk in de verkeerde tijd geboren. Vrouwen moesten, als ze kinderen kregen, stoppen met werken. Ik denk dat zij, als ze in deze tijd had geleefd, net zoiets gedaan zou hebben als ik nu doe. Die liefde voor cultuur probeer ik ook aan mijn dochters door te geven. En ik tracht ze op te voeden in de geest van mijn ouders. Want ik vind dat die heel goed hebben gedaan. Ze gaven ons veel vrijheid, waren ruimdenkend. Ik heb van ze geleerd om met een open blik naar de wereld te kijken.”

Zij verstaat de kunst van bij me horen

(Frans Halsema - Voor haar)

„Ik wil hier best de loftrampet over mijn partner afsteken, want dat verdient hij. Hij stimuleert mij in alles wat ik doe. En geeft me alle ruimte. We leerden elkaar een jaar of tien geleden kennen. Voor hem ben ik van Maastricht naar Heerlen verhuisd. Dat dat ooit zou gebeuren, had ik nooit gedacht. Ik had net mijn droomhuisje gevonden in de Ravelijn-buurt in Maastricht en dat helemaal opgeknapt. Maar hij had twee kinderen uit een eerdere relatie die in Heerlen op school zaten. Het was voor mij vanzelfsprekend dat ik naar hem zou gaan. De liefde heeft mij naar Heerlen gebracht!”

Geneet van 't laeve zolang este kins

(Sjef Diederik - Geneet van 't laeve)

„Ook al heb ik een enorm druk leven, ik kan

er intens van genieten. Ik vind mijn werk ontzettend leuk, het levert me veel energie op. En heeft me veel gebracht. Theatermaken is een vorm van verwerken; van omgaan met moeilijke situaties. Het werkt helend. Ik heb me altijd kunnen uiten. En risico's genomen. Door een voorstelling te maken over kloosterlingen, bijvoorbeeld. Dat is natuurlijk helemaal niet hip. Maar je moet doen wat je leuk vindt en waar je in gelooft. Maar ik zit ook regelmatig in een tweestrijd. Ben ik er wel genoeg voor de kinderen? Soms zijn werk en gezin trouwens heel goed te combineren. Dan neem ik de meiden mee als ik naar het theater moet om een voorstelling te bekijken; of naar de repetitie als we met iets nieuws bezig zijn. Dan zitten zij langs de kant te tekenen. En dat vind ik dan ook weer heel bijzonder. Als we samen thuis zijn en spelletjes doen, dan koester ik elke seconde. En maak ik foto's van mijn kinderen, in mijn hoofd. Zodat ik die momenten niet meer vergeet.”

Kôm laot ôs nao 't zuuje gaon.

(Wao vastelaovend is ônstaan)

(Lex Uiting - Nao 't Zuuje)

„Ik heb een jaar in Engeland gestudeerd en had een cassettebandje van Rowwen Hèze meegenomen. Als ik daar naar luisterde,

was ik meteen weer thuis. Ik hou ontzettend van Limburg. Als ik een paar dagen in Amsterdam ben, kan ik het super tof hebben. Maar als dan terug rij naar huis en de heuvels zie opdoemen, dan denk ik telkens weer: wat is het hier toch mooi en wat heb ik een geluk dat ik hier woon! Overigens is dat wel eens anders geweest: na de middelbare school wilde ik zo snel mogelijk weg van hier. Ik had me aangemeld op de Toneelschool van Arnhem, maar kwam niet door de auditieronde heen. 'Ga jij maar een andere hobby zoeken' kreeg ik te horen. Huilend ging ik naar huis. Op aandringen van mijn vader heb ik toen auditie gedaan op de Toneelschool Maastricht en werd daar wel aangenomen. Dat voelde toen toch een beetje als een teleurstelling, maar achteraf gezien was ik daar heel blij mee. Ik ben na mijn studie ook heel bewust hier gebleven en niet, zoals veel anderen, naar de Randstad vertrokken. De voedingsbodem voor de verhalen die ik met Hoge Fronten wil vertellen, ligt hier. Ik hou ook heel erg van de Limburgse cultuur. Als klein meisje zong ik in het parochiekoor, was lid van de scouting en bordjesdrager van Stadsschutterij St. Rosa. Ik ben zelfs een keer prinses carnaval geweest, op de lagere school. Ik had die dag flinke koorts, maar wilde er per se bij zijn. Ik heb nog een foto waar ik samen met de prins op sta. Met vuurrode wangen van de koorts. Mijn vader vond het heel belangrijk om zijn kinderen de culturele waarden en tradities van Limburg mee te geven. Nou, dat is goed gelukt.”

Vriendschap is een illusie, vriendschap is een droom. Een pakketje schroot, met een dun laagje chroom

(Het Goede Doel - Vriendschap)

„Traag. Houterig. Negatief. Wat een verschrikkelijk nummer! Ik heb er helemaal niks mee. Vriendschappen kunnen voorbij gaan, dat is waar. Maar dat wil niet zeggen dat ze een illusie zijn. Soms passen ze niet bij de levensfase waar je inzit. Er zijn ook vriendschappen die altijd blijven bestaan, ook al zie je elkaar niet vaak. Een van mijn beste vriendinnen ken ik nog van de kleuterschool in De Baandert. We volgen elkaars leven van een afstandje. Eens in de zoveel tijd gaan we samen eten en kletsen we bij. We weten dat we er altijd voor elkaar zullen zijn. Heel waardevol!”

Ik neem je mee, neem je mee op reis. Neem je mee, naar Rome of Parijs

(Gers Pardoel - Ik neem je mee)

„Met mijn ouders gingen we – zoals zo veel mensen – ieder jaar op vakantie naar Frankrijk. Üren in de auto zitten en naar de muziek op je walkman luisteren. Toen ik ouder was, ging ik in mijn eentje op reis. Met de rugzak door Europa trekken. Ik heb ook de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella gelopen. Een heel mooie ervaring. Maar ik ben niet iemand van de vlugge uitstapjes en de stedentrips. In het vliegtuig stappen doe ik liever niet, tenzij het niet anders kan. Ik vind dat we rekening moeten houden met het klimaat. Voor mijn werk reis ik af en toe naar het buitenland, maar dat doe ik liever met de trein of carpoolend met collega's. Met Hoge Fronten heb ik opgetreden in België, Duitsland, Finland, Kroatië, Noorwegen en Turkije. Voor Cultura Nova reis ik frequent naar Frankrijk. En als we op vakantie gaan, maak ik altijd een planning met musea die ik wil

LEEF //

“De voedingsbodem voor de verhalen die ik wil vertellen, ligt hier. Ik hou ook heel erg van de Limburgse cultuur.”

Lieke Benders

Lieke Benders: „Ik ben als theatermaker niet belangrijk, mijn werk hopelijk wel.” FOTO BAS QUAEDEVLIET

bezoeken en plekken die ik wil zien. Ik kan niet stilzitten. Op het strand liggen is niets voor mij.”

Ja ik ben woke, zo woke, ik ben wakkerder dan ooit (Arjen Lubach - Woke)

„Ik heb bewondering voor mensen die de straat opgaan voor een gelijkwaardige en betere wereld. Vond ik in het verleden acties al gauw te hard en radicaal – ik zoek het liever in de nuance – inmiddels weet ik dat die bittere noodzaak zijn. Er komt anders nooit verandering. Het is heel goed dat we ons bewust worden van de dingen die we doen en de consequenties daarvan. Zoals bijvoorbeeld het klimaat. Ik probeer rekening te houden met het milieu en de aarde. Zo eet ik bijvoorbeeld geen vlees. Vroeger heb ik ook wel eens actie gevoerd. Ging ik in de week voor Kerstmis de stad in, met een knuffelkonijn waarin ik een mes had gestoken en ketchup op had gesmeerd. En deelde flyers uit met de tekst 'Nijntje en het kerstfeestijntje'. Vandaag de dag kan ik ook zeker begrip opbrengen voor klimaat-activisten.”

Sterren komen, sterren gaan, alleen Elvis blijft bestaan (Gorki - Mia)

„Mijn vader zei altijd: 'Lieke, zodra je jouw functie niet meer hebt, kijkt niemand meer naar je'. En dat is zo. Ik ben als theatermaker niet belangrijk, mijn werk hopelijk wel. Nu ik artistiek leider van Cultura Nova ben, gaan mensen me bellen. Niet omdat ik Lieke Benders ben, maar omdat ik die functie heb. Ik ben gewoon een poppetje op die plek en als ik weg ben, komt er weer een ander poppetje. Het gaat niet om mij. Maar ik wil wel dat mijn werk ertoe doet. Dat je een verhaal kunt vertellen dat blijft hangen. Dat je mensen een mooie avond kunt geven en misschien troost kunt bieden. Daar doe je het voor, en niet voor roem.”

“

Sinds ik de dertig ben gepasseerd heb ik een stuk meer zelfvertrouwen. Ik vertrouw nu veel meer op mijn intuïtie.”

Lieke Benders

Er is geen banger hart dan dat van mij (Rob de Nijs - Banger Hart)

„Ik kan soms somber en melancholisch zijn en veel beren op de weg zien. Toen ik op de toneelacademie zat, lag ik vaak wakker en dacht: 'Ik stop ermee, want ik kan dit niet'. Ook daarna, bij het maken van theaterstukken, kon ik in paniek schieten en angstaanvallen hebben. Maar sinds ik de dertig ben gepasseerd heb ik een stuk meer zelfvertrouwen. Soms is die onzekerheid er nog, hoor. Maar ik vertrouw nu veel meer op mijn intuïtie. En als ik beren op de weg zie, weet ik dat die ook weer zullen verdwijnen.”

Erf de ogen van je kind, kijk erdoor (Spinvis - Kom terug)

„Als ik een jeugdvoorstelling maak, probeer ik het verhaal te vertellen met de blik van een kind. Iemand die dat heel goed kan is Joke van Leeuwen (kinderboekenschrijfster, red.). Ik heb een paar projecten met haar mogen doen, zij is mijn grote held. Joke is al in de zeventig, maar

heeft ook de gave om als een zesjarige naar de wereld te kijken. Heerlijk als je dat kan.”

Als hij kon toveren kwam alles voor elkaar

(Herman van Veen - Toveren)
„Toveren vind ik eigenlijk best wel shit. Wat is er aan het leven als je alles naar je hand kunt zetten? Dan valt er niks meer te overwinnen en hoeft je nergens moeite voor te doen. Saa! Er kan ook een enorme schoonheid zitten in het accepteren van teleurstellingen. Dat heeft met dankbaarheid te maken. En tevreden kunnen zijn met hele kleine dingen.”

Dich kriegs hulp van den tied jong. Den tied sleip dich doordoor

(Neet oet Lottum - Hald mich 's vas)
„Ik ben een onrustig persoon. Hou niet van conflicten. Wil problemen meteen oplossen. En ben een perfectionist. Dat veroorzaakt een worsteling als er vervelende dingen gebeuren waar je mee moet dealen. Een paar jaar geleden ben ik in korte tijd mijn vader, opa, oma en een oom kwijtgeraakt. Als ik vroeger huilde, zei mijn vader: 'Droog je tranen en make-up erover'. Hij vond dat je altijd moest doorgaan. En dat is precies wat ik na zijn overlijden heb gedaan. Zo zou hij het ook gewild hebben. Maar tijd heelt wonden. Natuurlijk zijn er momenten van verdriet, maar die horen bij het leven. Dan zoek ik mijn toevlucht tot rituelen. Een kaarsje aansteken in de kerk. Of een plek

bezoeken die een bijzondere betekenis heeft.”

De keuze van Lieke Benders zelf: There's only one way of life and that's your own (One Way - The Levellers)

„Hier luisterde ik veel naar in de jaren negentig, toen ik op de middelbare school zat. Er was veel lesuitval, omdat de natuurkundeleraar niet kwam opdagen. Dan moesten we in de klas zitten voor zelfstudie. Op een gegeven moment was ik dat zo zat - *One Way* spookte door mijn hoofd - dat ik ben opgestaan en het lokaal ben uitgelopen. Na deze rebelse daad moest ik natuurlijk nablijven. De tekst van dit nummer spreekt me ook nu nog aan. Er zijn in het leven dingen die op je pad komen waar je niet voor kiest en die je het liefst uit de weg zou gaan. Als jong meisje wilde ik balletdanseres worden. Ik ging naar de dansschool van Helen van Heteren. Maar na zes jaar zat ik nog steeds in de beginnersgroep, met dat witte balletpakje dat steeds strakker zat. Ik had blijkaar geen talent en realiseerde me 'dit gaat 'm niet worden'. Maar ik wilde wel het podium op. Dus ben ik naar het Sirkeltheater gegaan en ben in de leer gegaan bij Frans Malschaert. Het is prima om je dromen achterna te jagen, maar alleen jijzelf weet welke weg je moet volgen. Jij moet kiezen!”

REAGEREN?
rob.cobben@delimburger.nl